

τάκης

γεράρδης

το μασκέ

Το «μασκέ»

Το τηλέφωνο είχε φτάσει στο τρίτο κουδούνισμα και πηδώντας απ' το κρεβάτι μπλέχτηκα και σκουντούφλησα στην καρέκλα, που αποβραδís πάνω της ακουμπούσα τα ρούχα μου. Χτύπησα άσχημα στην επιγονατίδα και βλαστήμησα. Κουτσαίνοντας έφτασα μέχρι το χολ. Η γυναίκα μου ξύπνησε κι ανασηκώθηκε στο κρεβάτι ανήσυχη. Έμεινα με το χέρι μετέωρο πάνω απ' τη συσκευή, που επίμονα είχε φτάσει στο πέμπτο κουδούνισμα.

Με κυρίεψε ο φόβος. Τη μάνα μου την είχαν βγάλει απ' το Ωνάσειο πριν είκοσι μέρες. Η καρδιά της ήταν συμπαράλια. Από θαύμα είχε γλυτώσει από το έμφραγμα κι από θαύμα είχε βγει σώα από την επέμβαση. Ο φόβος για το πρώτο διάστημα ήταν το κυρίαρχο στη σκέψη όλης της οικογένειας. Άφησα το τηλέφωνο να χτυπήσει ακόμη μία φορά. Ήθελα μια ανάσα ακόμη. Να προλάβω να σκεφτώ τι θα κάνω, πως θα φερθώ, να το χωνέσω κάπως. Έπρεπε να φανώ ψύχραιμος.

«Ναι;»

«Λεωνίδα, πέθανε ο Μάκης από καρδιά» ακούστηκε η φωνή του Ντίνου.

«Άει γαμήσου ρε μαλάκα. Πέντε η ώρα το πρωί. Ο Μάκης δεν είναι σε ηλικία εμφράγματος. Σε ηλικία χρεοκοπίας είναι».

Βρόντηξα τη συσκευή νευριασμένος για το άχαρο καλαμπούρι του φίλου μου, την άτσαλη κι άνοστη ρελάνς που είχε επιχειρήσει. Με τον Ντίνο ήμασταν φίλοι από μικρά παιδιά. Με τεράστιες διαφορές στους χαρακτήρες, αυτές που υπάρχουν, αλλά τα παιδικά μάτια αρνούνται να παρατηρήσουν, αλλά φίλοι. Γίναμε και κουμπάροι, ταιριάξαμε στις δουλειές μας. Πωλητής καφέ εγώ, μέχρι πρόσφατα που άνοιξα καφετέρια, πωλητής καφέ κι ο Ντίνος μέχρι πρόσφατα που άνοιξε καφεκοπτείο. Συναντιόμασταν συχνά, τα πίναμε, τα λέγαμε, αλληλοϋποστηρίζομασταν οικονομικά, κυρίως όμως ανεχόμασταν ο ένας τον άλλον, όπως κι αν ήταν. Με τα λάθη, τις παραλείψεις, τα ελαττώματά του. Κι όλη αυτή η σοβαρή πλευρά, της ακατάλυτης και διαχρονικής φιλίας, ήταν ντυμένη με γέλιο, πολύ γέλιο.

Κι οι δυο μας αντιμετωπίζαμε τη ζωή με σαρκασμό και αυτοσαρκασμό. Αυτοσαρκασμός που έφτανε στα άκρα, σχεδόν στο παράλογο. Γι αυτό, τη μέρα που έμαθα πως μια βόμβα έσκασε δίπλα στο μαγαζί του και τίναξε το αυτοκίνητο του γείτονα στον αέρα, γνωρίζοντας τον πανικό και τη λαχτάρα, γνωρίζοντας τη λατρεία του για το καινούργιο μαγαζί, αλλά και κάποια άλλα πράγματα, έβαλα έναν υπάλληλό μου και τηλεφώνησε ανώνυμα. Η φωτιά έκαιγε ακόμη κι η μυρωδιά από την ανατίναξη ήταν απλωμένη παντού. Ο Ντίνος πανικόβλητος δεν είχε καταλάβει τι είχε γίνει, το μυαλό του πήγε στο υγραέριο που χρησιμοποιούσε για να ψήνει τα χαρμάνια του. Στο τηλέφωνο μια σκληρή φωνή τον απείλησε να μαζευτεί, γιατί το άλλο χτύπημα δεν θα

είναι προειδοποιητικό. Αυτός, ένοχος, όπως όλη αυτή η καταραμένη γενιά του Πολυτεχνείου, έκανε ώρες να συνέλθει. Το απόγευμα τον λυπήθηκα και του το είπα ξεκαρδισμένος στα γέλια. Ο Ντίνος ψύχραιμος, αλλά χωρίς να γελάει, μου λέει: «δεν πειράζει, περίμενε τη σειρά σου».

Αυτά πρόλαβα να σκεφτώ αστραπιαία, ζοχαδιασμένος για τον φίλο μου που με πήρε χαράματα Κυριακής να με αναστατώσει, για να 'χει την ευχαρίστηση της ανταπόδοσης. Ένοιωθα όμως και λίγο ανακουφισμένος, η κυρά Τούλα ήταν καλά. Από μέσα, απ' τη κρεβατοκάμαρα, η γυναίκα μου ρωτούσε ποιος ήταν, όταν το τηλέφωνο άρχισε ξανά να κουδουνίζει. Πλάκα κάνει ο μαλάκας, μονολόγησα και προσπάθησα να σκεφτώ τι θα απαντούσα. Όμως κάτι δεν κόλλαγε. Η φωνή τού Ντίνου ήταν σοβαρή. Δεν έδειχνε φωνή πιωμένου που ξενύχτησε το Σάββατο και θυμήθηκε να πειράξει το φίλο του. Και τι δουλειά είχε ο Μάκης με τη φάρσα, εκτός αν ήταν κι αυτός δίπλα του και μαζί έκαναν το αστείο.

Ο Μάκης, τα τελευταία χρόνια ήταν κολλητός με τον Ντίνο. Μικρότερος πέντε – έξι χρόνια, όλο του το πρόσωπο μια μάσκα χαμογελαστή. Για να ξεφύγει απ' το μηχανουργείο και τη μουντζούρα, αποφάσισε να γίνει πωλητής καφέ, όπως τον έτρωγε χρόνια πριν ο Ντίνος. Κι έτσι, οι δυο τους, για ένα μεγάλο διάστημα έγιναν δίδυμο, σαν τον Μπόλεκ και Λόλεκ, γυρνώντας τις πόλεις της Ελλάδας σε τακτικά δρομολόγια. Και κάθε φορά που επέστρεφαν μου ξεφούρνιζαν κι από κάποια αστεία ιστορία, κάποιο ακραίο περιστατικό που έβγαζε γέλιο.

Μέχρι που άρχισαν οι σοβαρές ιστορίες, που σαν σοβαρές, καθώς τις άκουγα δεν μπορούσα να γελάσω φανερά. Γιατί ο Μάκης, εκτός από τη μουντζούρα του μηχανουργείου στα χέρια του, ήθελε να καθαρίσει κι από μια άλλη μουντζούρα. Αυτή που δεν φαίνεται αλλά κατακάθεται με το πέρασμα του χρόνου στη ψυχή. Κι είχε να κάνει με την αδερφή του και τις δραστηριότητές της, με την ανημποριά των γονιών του να κάνουν κάτι μ' αυτό και την αταραξία του μεγαλύτερου αδερφού του. Κι όποτε έβγαινε πρόβλημα όλοι στο Μάκη. Να τον φορτώνουν, λες κι αυτός είχε επωμιστεί τον ρόλο του Ζορό ή του Ρομπέν των Δασών.

Ο Μάκης είχε παντρευτεί μικρός. Όχι από καψούρα. Αυτή του έφυγε για κάποιο νησί. Δειλός κι ανασφαλής, κόντρα στην αρρενωπή και καλογυμνασμένη κορμοστασιά του, κόντρα και στο όμορφο και χαμογελαστό του πρόσωπο που ήταν ντυμένο με ολόξανθα μαλλιά και στολισμένο με πράσινα μάτια, ήταν πάντα ένα τρομαγμένο πλάσμα. Κι αυτό το μόνιμα ζωγραφισμένο χαμόγελο, αυτή η μάσκα που έμοιαζε με αποκρίατικη, έκρυβε πίσω της πληγές κι αγκάθια.

Όταν ο Ντίνος αραιώσε τα ταξίδια, ο Μάκης συνέχισε μόνος του. Το φορηγάκι του το είχε πάντα καθαρό. Φόρτωνε με χαρά το εμπόρευμα, που αγόραζε με μεταχρονολογημένες επιταγές και λες κι έφευγε για διακοπές, καλοντυμένος και φρεσκοξυρισμένος, με τις καινούργιες του κασέτες

ξεκινούσε. Αποκλειστική συντροφιά είχε τις ανασφάλειές του. Αγόραζε, πούλαγε, δούλευε ή καθόταν, ξόδευε και σπαταλούσε το χρήμα και τον χρόνο του όπως αυτός πίστευε πως πρέπει. Και σύντομα βρέθηκε χρεωμένος. Αρκετές φορές ο Ντίνος κι εγώ, ταξιδέψαμε εναλλάξ μαζί του για να βοηθήσουμε. Κι έτσι άρχισαν οι εξομολογήσεις. Για τη γυναίκα του που ήθελε ξύλο, γιατί η τσούλα τραβιόταν από δω κι από κει και μάλλον στο κόλπο την είχε μπάσει η αδερφή του, αλλά και για την ανησυχία του για τη δεκατετράχρονη κόρη τους, που όλη μέρα καθόταν στον καθρέφτη.

Και μόνη του διέξοδος, ο έρωτας, που του είχε προκύψει σε ένα ταξίδι στη Θεσσαλονίκη. Τότε που οι βρικόλακες της Αθήνας είχαν έρθει μαζί του και τον είχαν κυκλώσει κι αυτός μόνος, γυρνούσε τα μπαρ της Θεσσαλονίκης, πίνοντας τα Τζακ Ντάνιελς του, μιλούσε και κέρναγε τις κοπέλες πίσω από τη μπάρα.

Η Μπέτυ η Θεσσαλονικιά, του προέκυψε σε κάποιο ξενοδοχείο της Θεσσαλονίκης. Η ρεσεψιόν είναι για καλησπέρα, για τα κλειδιά, αλλά και για τέτοιες παραγγελίες. Βίζιτα στο δωμάτιο και τέζα ο Μακούλης. Της πλήρωσε διπλό το μεροκάματο, για να την έχει μετά το πήδημα, να κάθεται απέναντι και να της λέει ιστορίες για τις πολλές και μεγάλες επιχειρήσεις του στην πρωτεύουσα. Κι αυτή πως ό,τι κάνει το κάνει για να εκδικηθεί τους βλάχους, που έρχονται στην πόλη της για να κάνουν φηγούρα με τα λεφτά τους. Αλλά και για τον γιο της, αφού ο άντρας της, δικαστικός κι ομοφυλόφιλος, τη ζόρισε για το διαζύγιο.

«Λεωνίδα, αλήθεια είναι» μου λέει η γυναίκα μου που είχε σηκωθεί κι απάντησε στο τηλέφωνο.

«Έπαθε έμφραγμα, απόψε στις τέσσερις» κι αρχίζει τα κλάματα μαζί μου, για τον τριανταεπτάχρονο Μακούλη.

Άναψα τσιγάρο και με άδειο βλέμμα, έμεινα να κοιτάω τον άσπρο τοίχο του σαλονιού. Κουτσαίνοντας πήγα στο κονιάκ. Δεν ήξερα τι να κάνω, τι να σκεφτώ και τι να πω, δυνατά ή από μέσα μου. Ακατανόητα όλα. Και άδικα. Άδικα και μπλεγμένα χοντρά. Σχημάτισα τον αριθμό του Ντίνου κι άκουσα όλες τις λεπτομέρειες ψύχραιμα. Κάθε τόσο έπινα γουλιές κατευθείαν απ' το μπουκάλι.

«Τι θα κάνεις εσύ;» ρώτησε ο Ντίνος.

«Τι να κάνω; Έχω μπλέξει απόψε με το μασκέ στο μαγαζί και δεν μπορώ να τα παρατήσω.»

«Γάμησέ τα. Εμάς μη μας περιμένεις.»

Το πάρτι είχε φτάσει στο απόγειό του. Η ορχήστρα έπαιζε τα λαϊκά της κι οι μεταμφιεσμένοι χόρευαν κι έπιναν ασταμάτητα. Ντυμένος Καρνεάδης κυκλοφορούσα με τα άβολα σανδάλια μου, με τη πλάτη μισόγυμνη και μ' ένα ποτήρι στο χέρι. Κοιτούσα τις Βραζιλιάνες, τα λαγουδάκια, τον ουρακοτάγκο, τους ιπότες, τον κλόουν, τα ζώα της ζούγκλας, την κυρία εποχής, με τις στολές και τις μάσκες τους να χορεύουν το «δυο πόρτες έχει η ζωή» κι

αναρωτιόμουν γιατί για κάποιους ανθρώπους η ζωή έχει και τις δυο πόρτες κλειδαμπαρωμένες. Άχαροι, αλλά πίσω από τα ρούχα και τη μάσκα τους, ασφαλείς και γεμάτοι κέφι. Σήμερα όλα επιτρέπονται σκέφτηκα. Τα μασκέ είναι για να βγάζουν οι άνθρωποι τα μέσα τους. Την κακογουστιά και τα σεξουαλικά τους απωθημένα. Μια στολή χρειάζονται, μια μάσκα κι όλα αντί να κρυφτούν φανερώνονται.

Η ώρα είχε περάσει. Η ορχήστρα με τα πένθιμα ζεϊμπέκικα και τα λάγνα τσιφτετέλια αποσύρθηκε κι η σάμπα τώρα στροβίλιζε τα πάθη, τις προσδοκίες και τα σκοτεινά όνειρα των μασκαρεμένων, που μεθυσμένοι από το αλκοόλ και τη διάχυτη ανοχή διασκέδαζαν, χορεύοντας και φλερτάροντας στο μισοσκοτάδο. Δεν είχα δει την πόρτα ν' ανοίγει. Ο Ντίνος τύφλα στο μεθύσι με αγκάλιασε. Αρχίσαμε τα κλάματα. Κουβέντα και ιστορίες για τον αδικοχαμένο φίλο μας, εγώ βίαζα τον εαυτό μου να μην του πω τίποτε. Από το ένα μέρος, η εξομολόγηση είναι κάτι ιερό. Το μυστικό το παίρνει κανείς στον τάφο μαζί του. Από το άλλο, το μπλέξιμο ήταν χοντρό κι ο Μάκης με τον αιφνίδιο θάνατό του με είχε αποδεσμεύσει. Αλλά χρειαζόμουν και βοήθεια, για να βάλλω τα πράγματα σε μια σειρά.

«Σαν να πήγε δρομολόγιο στη Ξάνθη, ο μικρός.»

«Πάμε κάπου; Θα σε χρειαστώ.»

«Πού;»

«Θα σου πω στον δρόμο. Περίμενε να ντυθώ πρώτα.»

Και ψάχνω στο ημίφως να βρω τη Λίνα, να της πω μια δικαιολογία, για να μην ανησυχήσει. Μπήκαμε στο αυτοκίνητο του Ντίνου. Δεν ήξερα από πού να αρχίσω. Ήμασταν κι οι δυο τύφλα.

«Λέγε ρε που πάμε. Με γκάστρωσες.»

«Στρίψε για Πειραιά. Εκεί, στα κωλάδικα, θα τιμήσουμε το φίλο μας.»

Στο δρόμο, άρχισα να του λέω την ιστορία. Αυτό το μυστικό που μου είχε εξομολογηθεί ο Μάκης πριν δύο μήνες. Τότε που ήρθε στο μαγαζί μαζί με την Θεσσαλονικιά. Ήταν όμορφη γυναίκα, καλοντυμένη, με στυλ και γοητεία διάχυτη. Ένα πλάσμα γεννημένο για γαμήσια, σκέφτηκα, μόλις την είδα. Είχε και τον αέρα κυρίας. Λεπτή στους τρόπους της, όποτε άνοιγε το στόμα της πρόσεχε τι έλεγε. Πιο πολύ μιλούσαν τα μάτια της. Και το πλούσιο και ξέχειλο στήθος της. Ο Μακούλης, βαρεμένος κατακέφαλα, με το φωτεινό του πρόσωπο να λάμπει σαν αγιογραφία, καμάρωνε όταν μου είπε τα καινούργια γεγονότα. Αλλά μου ζήτησε ό,τι ακούσω να μείνει μεταξύ τους. Γιατί δεν άντεχε την κριτική του Ντίνου. Είχε νοικιάσει ένα τεσσάρι στο Παγκράτι και την είχε φέρει με το γιο της από τη Θεσσαλονίκη. Θα ξεκινούσε το διαζύγιο κι ως τότε, έπρεπε εγώ να φροντίζω την Μπέτυ και το παιδί, που το έγγραψαν σε ιδιωτικό, γιατί αυτός θα έκανε κάποια ταξίδια ακόμη. Μέχρι να μαζέψει τα εκατομμύρια που του χρωστούσαν οι πελάτες κι εν τω μεταξύ θα της άνοιγε ένα Ινστιτούτο Αισθητικής, να το διευθύνει.

«Βάλε κούκλα μου και δικό σου ποτάκι. Μόνο μη χώνεσαι στην κουβέντα μας» είπε ο Ντίνος άγρια κι απότομα στην κοπέλα, που στεκόταν πίσω από τη μπάρα. «Ποια εκατομμύρια; Και ποιοι του τα χρωστάνε;» ρώτησε.

«Τι θες να κάνω ρε μαλάκα. Η γκόμενα βιζιτού πολυτελείας είναι. Αλλά ο μικρός δεν έπαιρνε χαμπάρι. Άσε και το άλλο».

«Ποιο άλλο;»

«Πριν από τέσσερα χρόνια είχε περάσει μια άγρια ουρολοίμωξη. Εξελίχτηκε, του πρηστήκανε τ' αρχίδια χοντρά κι ο γιατρός που τον πλάκωσε στις ενέσεις του είπε πως δεν θα ξανακάνει παιδιά. Αλλά πριν από δυο μήνες η γυναίκα του τον έβγαλε τρελό. Πήγε κι έκανε έκτρωση. Κρυφά, αλλά αυτός την κατάλαβε. Έτσι ξαναπήγε στο γιατρό και ζήτησε να του εξετάσουνε το σπέρμα».

«Και;»

«Δεν ξέρω τι έγινε, τις απαντήσεις θα τις έπαιρνε προχτές, την Παρασκευή».

Η ώρα θα 'ταν περασμένες τέσσερις. Η χαρακτηριστική μουσική των σκυλάδικων μας είχε διαμελίσει τα κρανία. Πίναμε κι όσο περνούσε η ώρα φωνάζαμε πιο δυνατά. Η στενοχώρια για την οδυνηρή απώλεια του φίλου μας μετά τα κλάματα και τους αναστεναγμούς είχε αρχίσει να λειώνει μέσα μας. Ξεκόλλησε από το στήθος και παρασυρμένη από το αλκοόλ είχε απλώσει παντού. Αρχίσαμε τα καλαμπούρια. Μεθυσμένοι, κερνούσαμε τη ξανθιά Τσέχα, που μας είχε χρεωθεί για πελάτες. Αυτή, πανέμορφη, με μάτια πρασινογάλαζα, ίδια με κρύσταλλα Βοημίας, έβαζε το δικό της νεροζούμι, έσκυβε κι έγραφε σ' ένα χαρτί και μας κοιτούσε απορημένη, που δεν της είχαμε ζητήσει να πάμε να καθίσουμε κι οι τρεις στη σκοτεινή καβάντζα, για χούφτωμα. Η πίκρα κι η μελαγχολία είχε κάτσει στα πρόσωπά μας, σαν αποκριάτικη μάσκα. Είχε φωλιάσει και στα μάτια, γύρω από τις κόρες, είχε πάρει να γίνεται κόκκινο, φωτιά.

«Σαν να πήγε διακοπές ο μικρός και μας άφησε να του φυλάμε το σπίτι.»

«Αυτός γλύτωσε. Και δεν μας πήρε μαζί του. Εμείς τι κάνουμε τώρα;»

«Τεσσάρι είπες;»

«Τεσσάρι με πλήρη κι ακριβή επίπλωση, που τη χρωστάει ακόμη.»

«Και το μούλικο σε ακριβό ή φτηνό ιδιωτικό;»

«Το Ινστιτούτο είναι το μεγάλο ρίσκο. Βρήκε χώρο, έπιπλα και ειδικές συνεργάτριες η κυρία. Το 'χει έτοιμο.»

«Βρε τον μαλάκα. Άξιζε τον κόπο τουλάχιστον;»

«Θεογκόμενα μαλάκα»

«Μισά – μισά τα έξοδα;»

τάκης γεράρδης
αθήνα 2013

